

Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів з дисциплін художньо-естетичного циклу

Особливістю системи оцінювання досягнень учнів з дисциплін художньо-естетичного циклу є її багатофункціональність, що зумовлена багатокомпонентністю змісту мистецької освіти, спрямованої на цілісне формування художньо-естетичної культури учнів, і передбачає:

- формування в учнів емоційно-естетичного ставлення до дійсності, світоглядних орієнтацій, особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва, вітчизняної та зарубіжної художньої культури;
- розвиток емоційно-почуттєвої сфери, оригінального асоціативно-образного мислення, універсальних якостей творчої особистості;
- формування знань та уявлень про мистецтво, розуміння специфіки художньо-образної мови різних видів мистецтва, здібності до сприймання та інтерпретації художніх творів;
- розширення естетичного досвіду, вмінь і навичок у сфері мистецької діяльності, потреби в художньо-творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Об'єктами перевірки та оцінювання у процесі вивчення мистецьких дисциплін учнями мають стати:

- здатність учнів сприймати, розуміти і відтворювати твори мистецтва, інтерпретувати їх художньо-образний зміст (висловлювати власне естетичне ставлення);
- вміння і навички з практичної художньої діяльності (відтворення за зразком), досвід самостійної та творчої діяльності (застосування набутих знань і вмінь у змінених, зокрема, проблемно-пошукових ситуаціях);
- обізнаність у сфері мистецтв – елементарні знання та уявлення про мистецтво, його основні види і жанри, розуміння художньо-естетичних понять та усвідомлене користування відповідною термінологією, уявлення про творчість відомих вітчизняних і зарубіжних митців (мистецтвознавча пропедевтика);
- загальна естетична компетентність, художньо-образне мислення учнів як інтегрований результат навчання, виховання й розвитку.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів з художньої культури
I. Початковий	1	Учень (учениця) сприймає та відтворює тематичний матеріал з художньої культури на частковому рівні, однозначно його характеризує, демонструє недостатньо сформоване художнє мислення, елементарні навички та уміння у художньо-практичній діяльності
	2	Учень (учениця) володіє незначною частиною тематичного матеріалу з художньої культури, демонструє недостатньо сформований рівень сприймання мистецьких творів, виявляє певні творчі вміння інтерпретувати культурно – мистецькі явища, володіє незначною частиною спеціальної термінології; словниковий запас в основному дозволяє викласти думку на елементарному рівні
	3	Учень (учениця) здатний сприймати та інтерпретувати окремі художньо-культурні явища, знає незначну частину тематичного матеріалу, послуговуючись обмеженим термінологічним та словниковим запасом
II. Середній	4	Учень (учениця) здатний сприймати та інтерпретувати культурно-мистецькі явища на репродуктивному рівні, не завжди розуміє художньо – образної сфери мистецьких творів; застосування знань та термінологічного запасу на практиці задовільне
	5	Учень (учениця) володіє знаннями та вміннями, які дають змогу інтерпретувати окремі культурно – мистецькі явища, недостатньо вміє сприймати, інтерпретувати мистецькі твори, які вимагають абстрактного мислення; виявляє недостатні знання спеціальної термінології; словниковий запас небагатий
	6	Учень (учениця) може сприймати та інтерпретувати певну частину тематичного матеріалу з художньої культури, але має недостатньо сформоване художнє мислення, не завжди послідовно та логічно характеризує окремі мистецькі твори, потребує уточнень і додаткових запитань; учень (учениця) виявляє знання і розуміння основних тематичних положень, але не завжди вміє самостійно зробити аналіз культурно – мистецьких явищ, порівняння та висновки
III. Достатній	7	Учень (учениця) здатний сприймати та інтерпретувати окремі художньо-культурні явища, не завжди робить переконливі висновки, не завжди послідовно викладає своє думки. Допускає термінологічні помилки; володіє основним програмно-тематичним матеріалом, але знання недостатньо стійкі; спостерігаються помітні позитивні зміни у художній діяльності учня
	8	Учень (учениця) уміє сприймати і відтворювати художньо-культурні явища, досить повно характеризує художньо-образний зміст мистецьких творів, але демонструє стандартне мислення, бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень, не завжди вміє поєднати своєрідність художніх образів та життєвих явищ; учень (учениця) не завжди володіє

		спеціальною термінологією під час інтерпретації культурно-мистецьких явищ
	9	Учень (учениця) виявляє достатнє засвоєння тематичного матеріалу з художньої культури, але допускає несуттєві неточності у використанні спеціальної термінології, що потребують зауваження чи коригування, трапляються поодинокі недоліки в інтерпретації мистецьких творів і мовленнєвому оформленні власних роздумів щодо культурно - мистецьких явищ; не завжди самостійно може систематизувати та узагальнювати тематичний матеріал
IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні інтегровані знання, виявляючи їх усвідомлення, але, аналізуючи художньо-культурні явища, допускає неточність формулювань та використання спеціальної термінології, не завжди обґрунтовано може довести власну думку щодо мистецьких творів, самостійно інтерпретувати їх зміст. Вказані неточності може виправляти самостійно
	11	Учень (учениця) володіє тематичним матеріалом з художньої культури у межах програми, вміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у нових інтегрованих художньо-творчих завданнях, виявляє знання спеціальної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, інтерпретувати культурно – мистецькі явища у їх взаємозв'язках, асоціювати їх з життєвими явищами
	12	Учень (учениця) має ґрунтовні, усвідомлені знання з художньої культури, здатний систематизувати, узагальнювати, сприймати та інтерпретувати інтегровані художньо – культурні явища на основі взаємодії різних видів мистецтв, широко застосовувати асоціативні зв'язки між художніми творами та життєвими явищами. Учень (учениця) свідомо використовує спеціальну термінологію у роздумах, висновках та узагальненнях щодо художніх образів, пропонує нетипові, цікаві варіанти інтерпретації художньо-культурних явищ; рівень художньо –творчого мислення, світопізнання і світовідчуття високий; самостійно використовує набуті знання, вміння та здібності в художній діяльності

Рівні навчальних досягнень	Бали	Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів з музичного мистецтва
I. Початковий	1	Учень (учениця) сприймає та виконує музичні твори на частковому рівні, небагатослівно їх характеризує, демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення, елементарні навички та вміння у практичній музичній діяльності
	2	Учень (учениця) володіє незначною частиною тематичного матеріалу, має слабо сформований рівень сприйняття музичних творів, виявляє певні вміння та навички, володіє незначною частиною спеціальної музичної термінології, словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні
	3	Учень (учениця) здатний сприймати та виконувати окремі фрагменти музичних творів з конкретним образно-художнім змістом, знає незначну частину музичного тематичного матеріалу; послуговуючись обмеженим термінологічним та словниковим запасом
II. Середній	4	Учень (учениця) здатний сприймати та виконувати музичні твори на репродуктивному рівні, але не розуміє художньо-образної сфери музичних творів; застосування знань та спеціальної музичної термінології на практиці задовільне
	5	Учень (учениця) володіє навичками й уміньми, які дають змогу проаналізувати чи виконати окремі музичні твори, котрі мають художньо конкретну словесну, понятійну основу; але не завжди вміє інтерпретувати музичні твори, які вимагають абстрактного художнього мислення; виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології; словниковий запас небагатий
	6	Учень (учениця) здатний сприймати і відтворювати основну частину музичного матеріалу, але має слабо сформоване художнє мислення, не завжди послідовно та логічно характеризує музичні твори, його розповідь потребує уточнень і додаткових запитань; учень (учениця) виявляє знання і розуміння основних тематичних положень, але не завжди вміє самостійно зробити порівняння, висновок щодо прослуханої чи виконаної музики
III. Достатній	7	Учень (учениця) здатний сприймати та виконувати музичні твори, але робить непереконливі висновки, непослідовно викладає свої думки, допускає термінологічні помилки; Учень (учениця) знає найважливіший тематичний музичний матеріал, але знання нестійкі; спостерігаються помітні позитивні зміни у музичній діяльності учня
	8	Учень (учениця) уміє сприймати і виконувати музичні твори, досить повно аналізує художньо-образний зміст твору, але має стандартне мислення, йому бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень, не завжди вміє поєднувати музичні твори та життєві явища; недостатньо володіє спеціальною музичною термінологією при аналізі музичних явищ

	9	Учень (учениця) виявляє достатнє засвоєння тематичного музичного матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної музичної термінології, які потребують зауваження чи коригування, трапляються поодинокі недоліки у виконанні музичного твору і художньо-образному оформленні своїх роздумів щодо прослуханої музики; не завжди самостійно систематизує та узагальнює музичний матеріал
IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні знання програмового матеріалу, але, аналізуючи музичні твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях, при використанні спеціальної музичної термінології, а також під час виконання музичних творів, у більшості випадків уміє обґрунтовано довести свою думку щодо музичних явищ, йому важко виконати окремі фрагменти музичного твору. Вказані неточності може виправляти самостійно
	11	Учень (учениця) володіє тематичним музичним матеріалом у межах програми, вміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у нових музичних завданнях, демонструє знання спеціальної музичної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, інтерпретувати музичні твори, асоціювати їх з творами інших мистецтв та життєвими явищами, застосовувати здобуті знання у музичній діяльності
	12	Учень (учениця) має глибокі, ґрунтовні знання тематичного музичного матеріалу у межах програми, здатний узагальнювати та сприймати музичні твори, застосовувати асоціативні зв'язки між музичними творами, творами інших мистецтв та життєвими явищами; свідомо використовувати спеціальну музичну термінологію у роздумах, висновках та узагальненнях щодо прослуханого чи виконаного твору, пропонує нетипові, цікаві художньо-творчі уявлення; рівень світосприйняття і світовідчуття мистецького мислення достатньо високий; самостійно використовує набуті знання, уміння та здібності в музичній діяльності

Рівні навчальних досягнень	Бали	Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів з візуального (образотворчого) мистецтва
I. Початковий	1	Учень (учениця) сприймає та відтворює художні образи на частковому рівні, однозначно їх характеризує, демонструє слабо сформоване художньо-естетичне мислення, елементарні навички та уміння у творчій художній діяльності
	2	Учень (учениця) володіє незначною частиною тематичного матеріалу, має слабо сформований рівень сприйняття художніх образів, виявляє певні творчі вміння та навички у практичній діяльності, володіє незначною частиною термінологічного мінімуму; словниковий запас в основному дозволяє викласти думку
	3	Учень (учениця) здатний сприймати та відтворювати окремі фрагменти художніх образів з конкретним образно-художнім змістом, знає незначну частину тематичного матеріалу, послуговуючись обмеженим термінологічним та словниковим запасом
II. Середній	4	Учень (учениця) може відтворювати художні образи на репродуктивному рівні, в основному розуміє образну сферу художнього твору; застосування знань та термінологічного запасу на практиці задовільне
	5	Учень (учениця) володіє навичками й уміннями, які дають змогу проаналізувати чи відтворити окремі художні образи, котрі мають художньо конкретну словесну понятійну основу, але не завжди вміє сприймати і відтворювати художні образи, які вимагають абстрактного художньо-мистецького мислення; виявляє задовільне знання спеціальної художньої термінології; словниковий запас небагатий
	6	Учень (учениця) не завжди вміє сприймати та репродукувати візуальні образи, має достатньо сформоване художнє мислення, не завжди послідовно та логічно характеризує окремі художні явища, його розповідь потребує уточнень і додаткових запитань; виявляє знання і розуміння основних тематичних положень, але не завжди вміє самостійно зробити аналіз художнього твору, порівняння, висновки щодо сприймання творів образотворчого мистецтва
III. Достатній	7	Учень (учениця) може відтворити різні візуальні образи, проте робить непереконливі висновки, не завжди послідовно викладає свої думки, допускає мовленнєві та термінологічні помилки; знає найважливіший тематичний художній матеріал, але знання не достатньо стійкі; спостерігаються помітні позитивні зміни у творчій художній діяльності учня
	8	Учень (учениця) вміє сприймати і репродукувати візуальні образи певного рівня, досить повно аналізує художньо-образний зміст твору, але має стандартне мислення, йому бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень; не завжди вміє поєднувати художні образи та життєві явища; на достатньому рівні володіє спеціальною

		художньою термінологією при аналізуванні художніх творів у процесі їх сприймання та інтерпретації
	9	Учень (учениця) виявляє достатнє засвоєння тематичного художнього матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної художньої термінології, які потребують допомоги вчителя, трапляються поодинокі недоліки у відтворенні художнього образу і художньо-образному оформленні своїх роздумів щодо оцінки творів образотворчого мистецтва; не завжди самостійно систематизує та узагальнює художній матеріал
IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні знання програмового матеріалу, але, аналізуючи художні твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях та використанні спеціальної художньої термінології, не завжди обґрунтовано може довести свою точку зору на художні явища в процесі їх сприймання, не завжди вміє відтворити окремі фрагменти художніх образів. Вказані неточності може виправляти самостійно
	11	Учень (учениця) володіє тематичним художнім матеріалом у межах програми, вміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у нових художньо-творчих завданнях, виявляє знання спеціальної художньої термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, аналізувати твори візуального (образотворчого) мистецтва, асоціювати їх з творами інших мистецтв та життєвими явищами, застосовувати набуті знання в образотворчій діяльності
	12	Учень (учениця) має міцні, ґрунтовні знання тематичного художнього матеріалу (жанри, митці, твори образотворчого мистецтва) у межах програми, здатний систематизувати, узагальнювати, свідомо сприймати та відтворювати візуальні образи, широко застосовувати асоціативні зв'язки між творами образотворчого мистецтва, творами інших мистецтв та життєвими явищами. Учень (учениця) свідомо послуговується мовою візуального мистецтва у роздумах, висновках та узагальненнях щодо сприймання художніх образів, має достатньо високий рівень художньо-мистецького мислення у розвитку світопізнання і світовідчуття; самостійно використовує набуті художні вміння, навички та власні здібності в художній діяльності

Рівні навчальних досягнень	Бали	Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів з інтегрованого курсу “Мистецтво”
I. Початковий	1	Учень (учениця) розуміє лише незначну частину тематичного матеріалу; користується дуже обмеженим понятійно-термінологічним запасом у процесі розповіді про мистецтво; після кількарядового пояснення вчителя відтворює незначні фрагменти тематичного матеріалу під час практичної художньої діяльності; виявляє найелементарніший розвиток художньо-образного мислення
	2	Учень (учениця) розуміє незначну частину тематичного матеріалу; користується обмеженим понятійно-термінологічним запасом у процесі розповіді про мистецтво; частково відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності але тільки після детального пояснення вчителя; художньо-образне мислення розвинуто на елементарному рівні (домінують розрізнені судження про види мистецтв)
	3	Учень (учениця) розуміє частину тематичного матеріалу; користується обмеженим понятійно-термінологічним запасом у процесі розповіді про мистецтво; частково відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, але лише з опорою на пояснення та зразок вчителя; художньо-образне мислення розвинуто на елементарному рівні (переважає повторення суджень вчителя про мистецтво).
II. Середній	4	Учень (учениця) розуміє та усвідомлює частину тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, але потребує значної допомоги вчителя; художньо-образне мислення розвинуто слабо (на рівні сукупності окремих суджень)
	5	Учень (учениця) розуміє та усвідомлює значну частину тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює під керівництвом учителя тематичний матеріал у практичній діяльності, але без переносу у змінні ситуації; художньо-образне мислення розвинуто слабо (на рівні сукупності суджень з використанням окремих пояснень)
	6	Учень (учениця) розуміє та усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, інколи потребуючи педагогічної допомоги; художньо-образне мислення розвинуто слабо (судження аргументуються переважно з опорою на висловлювання вчителя)
III. Достатній	7	Учень (учениця) повністю розуміє та усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу, здатний узагальнювати

		його за допомогою вчителя; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас; застосовує за допомогою вчителя опанований матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення достатньо розвинуто (судження аргументуються, з'являються окремі аналогії, асоціації)
	8	Учень (учениця) повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний узагальнювати та систематизувати його за допомогою вчителя; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас, свідомо користується ключовими поняттями і термінами; застосовує засвоєний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення достатньо розвинуто (у поясненнях застосовуються аналогії, асоціації).
	9	Учень (учениця) повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний узагальнювати та систематизувати його, наводити деякі приклади на підтвердження своїх думок; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас, який майже завжди адекватно використовує; застосовує матеріал у практичній художній діяльності без допомоги вчителя; художньо-образне мислення достатньо розвинуто (формулюються окремі висновки, узагальнення)
IV. Високий	10	Учень (учениця) глибоко розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми; під час інтерпретації художніх творів робить висновки, висловлює власне естетичне ставлення, користується адекватною термінологією; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення достатньо високо розвинуто, що дозволяє учневі застосовувати асоціативні зв'язки, образні аналогії та порівняння щодо різних видів мистецтв та життєвих явищ
	11	Учень (учениця) глибоко розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми, намагається самостійно збагачувати набуті знання; під час інтерпретації художніх творів аргументує висновки, власні оцінки й твердження, ілюструє їх прикладами; широко користується спеціальною термінологією відповідно до програмних вимог; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення високо розвинуто, характеризується елементами світоглядних узагальнень, використанням нестандартних асоціативних зв'язків, порівнянь творів різних видів мистецтв (за аналогією, контрастом) та відповідних життєвих явищ
	12	Учень (учениця) має глибокі, міцні та системні знання тематичного матеріалу в межах програми, під час інтерпретації художніх творів робить самостійні висновки, аргументує власні оцінки, наводить приклади на їх підтвердження; вільно користується спеціальною термінологією відповідно до програмних вимог; самостійно застосовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення високо розвинуто,

		характеризується оригінальністю, що дає змогу учневі широко використовувати асоціативні зв'язки
--	--	---

Рівні навчальних досягнень	Бали	Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів з естетики
I. Початковий	1	Учень (учениця) здатний сприймати естетичні явища на елементарному рівні, небагатослівно їх характеризувати, має елементарні естетичні навички
	2	Учень (учениця) володіє незначною частиною програмового матеріалу, має слабо сформований рівень естетичного сприйняття явищ життя та мистецтва, виявляє певні естетичні вміння та навички, володіє незначною частиною спеціальної термінології, словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні
	3	Учень (учениця) знає незначну частину програмового матеріалу, застосовуючи обмежений термінологічний запас естетичних понять. Має елементарно сформовані естетичні вміння та навички
II. Середній	4	Учень (учениця) знає частину програмового матеріалу, застосовуючи незначний запас естетичних понять і термінів. Має певний запас естетичних умінь та навичок, які застосовує у власній діяльності
	5	Учень (учениця) володіє естетичними знаннями, навичками й уміннями, які застосовує у власній діяльності, виявляє знання спеціальної термінології, але словниковий запас небагатий
	6	Учень (учениця) знає найважливіший програмовий матеріал, але естетична культура сформована на невисокому рівні; учень (учениця) виявляє знання і розуміння основних естетичних положень, але не завжди вміє самостійно зробити інтерпретацію, порівняння, висновок щодо явищ дійсності та мистецтва
III. Достатній	7	Учень (учениця) володіє значною частиною програмового матеріалу, але знання недостатньо стійкі; спостерігаються помітні позитивні зміни у розвитку естетичної культури, зокрема, сприйняття та діяльності учня. Вміє послідовно викладати власні думки щодо естетичних явищ, але допускає термінологічні неточності
	8	Учень (учениця) знає основний програмовий матеріал, спостерігаються значні позитивні зміни у розвитку естетичної культури, зокрема, сприйняття та діяльності учня. Вміє послідовно викладати власні думки, робити висновки та узагальнення щодо естетичних явищ за допомогою вчителя. Учень (учениця) не завжди вміє поєднувати естетичні та життєві явища у процесі викладу програмового матеріалу
	9	Учень (учениця) виявляє засвоєння програмового матеріалу, але допускає несуттєві неточності у використанні

		спеціальної термінології. Вміє поєднувати естетичні та життєві явища у процесі викладу програмового матеріалу, трапляються поодинокі недоліки у використанні термінології, не завжди самостійно систематизує та узагальнює художній матеріал
IV. Високий	10	Учень (учениця) володіє програмовим матеріалом у межах програми, але допускає неточності у формулюваннях і не завжди обґрунтовано може довести свою думку щодо естетичних явищ у житті та мистецтві. Вказані неточності може виправляти самостійно
	11	Учень (учениця) має міцні знання програмового матеріалу, вміє використовувати набуті знання, уміння та навички у процесі виконання творчих завдань, демонструє усвідомлення знання спеціальної термінології. Уміє систематизувати, узагальнювати, інтерпретувати тематичний матеріал, виявляти асоціативні зв'язки між явищами життя та творами мистецтва
	12	Учень (учениця) має ґрунтовні, системні знання тематичного матеріалу у межах програми, здатний їх систематизувати, узагальнювати та інтерпретувати, застосовувати асоціативні зв'язки між творами різних мистецтв та життєвими явищами; вільно використовує спеціальну термінологію у роздумах, висновках та узагальненнях щодо естетичних явищ і понять. Рівень естетичної культури, художнього мислення високий; самостійно використовує набуті знання, уміння та здібності в естетизації навколишнього середовища та власної життєдіяльності